

ODBOROVÉ SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ - ÚSTŘEDÍ

Dům Bohemika, Na Břehu 579/3, 190 00 Praha 9

IČO: 002 25 479

e-mail: osz@osz.org

www.osz.org

Mgr. Martin Malý
předseda

Vladislav Vokoun
1. místopředseda

Vážený pan
Doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D., MBA
ministr průmyslu a obchodu
ministr dopravy

V Praze dne 30. 4. 2020

Pouze elektronicky

Vyřizuje: Mgr. Malý
e-mail: martin.maly@osz.org

Věc: Žádost Odborového sdružení železničářů (OSŽ) o přijetí opatření ke zmírnění negativních dopadů epidemie COVID-19 a rozhodnutí přijímaných orgány veřejné správy pro její potlačení na ekonomiku železnice.

Vážený pane ministře,

jako představitelé největší odborové organizace na železnici, která zastupuje cca 50 % všech zaměstnanců pracujících na české železnici se na Vás na základě rozhodnutí Představenstva OSŽ ze dne 29. 04. 2020 obracíme s naléhavou žádostí o poskytnutí pomoci železničním dopravcům. Jsme si samozřejmě plně vědomi, že probíhající epidemie COVID-19 a opatření, které orgány veřejné správy činí ve snaze o její potlačení negativně postihly ekonomiku téměř všech průmyslových odvětví, služeb i domácností. V této souvislosti velmi pozitivně vnímáme snahu vlády zmírnit nejhorší dopady, mj. zejména program Antivirus, který je důležitým nástrojem pro omezení unáhleného propouštění zaměstnanců.

Předpokládáme proto, že je rovněž v zájmu všech, aby doprava na železnici – po návratu do standardních podmínek fungování země mohla, pokud možno plynule, pokračovat v úrovni poskytovaných služeb srovnatelné se situací před vyhlášením nouzového stavu, aby nedošlo ke snížení podílu železnice na dopravním trhu. Musíme však konstatovat, že bez účinné pomoci státu to půjde jen velmi obtížně. V důsledku výrazných negativních dopadů epidemie COVID-19 a opatření orgánů veřejné správy přijatých pro její potlačení do hospodaření železničních dopravců, kdy na výpadky příjmů v řádu desítek procent bude třeba co nejdříve reagovat také na straně výdajů, bude bez účinné pomoci státu do budoucna vážně ohrožena konkurenceschopnost železniční dopravy vůči ostatním druhům dopravy, zejména vůči výrazně méně ekologické dopravě silniční, a to jak ve vnitrostátním, tak v mezinárodním

prostředí. Reálně rovněž hrozí další značné zpoždování tolik potřebných investic do modernizace a nákupu nových kolejových vozidel a inovativních technologií. K tomu připomínáme, že železniční sektor v ČR ještě stále dohání značné zpoždění za vyspělými zeměmi EU, způsobené dlouhodobým podfinancováním. Silný tlak na rychlou realizaci úsporných opatření v hospodaření dopravců s sebou také přináší hrozbu zhoršení mzdového ohodnocení železničářů, případně i zániku mnoha pracovních míst v celém železničním sektoru, což jako odborová organizace hájící ekonomické a sociální zájmy železničářů pochopitelně vnímáme s velkými obavami.

Všechny navržené kroky pomoci železničním dopravcům jsme proto koncipovali s ohledem na potřebu vytvoření podmínek, které by mohly napomoci zachování rozsahu, kvality a konkurenceschopnosti železniční dopravy v době nouzového stavu a následného „restartu“ hospodářství po jeho skončení.

Vzhledem k výše uvedenému navrhuje přijetí těchto opatření:

I. Ve vztahu ke správci železniční infrastruktury

- úlevy (upuštění) od poplatků za použití dopravní cesty pro osobní i nákladní dopravce, a to za období březen – konec roku 2020 (zcela nebo částečně).
- neuplatnění případných smluvních sankcí za neodebrání sjednaného množství trakční energie

Nutnou podmínkou realizace těchto požadavků je však kompenzace vzniklého výpadku příjmů Správe železnic ze SFDI, případně ze státního rozpočtu. V žádném případě nemůže být o řešení pouze přenesení těchto nákladů z dopravců na Správu železnic, která už tak bude vystavena poklesu příjmů plynoucího z poklesu objemu železniční dopravy a v současné době již také prodloužením splatnosti poplatku za dopravní cestu na sebe převzala tíhu výpadku příjmu v reálném čase za účelem okamžité účinné pomoci ekonomické stabilitě dopravců.

II. Ve vztahu k objednatelům dopravy v závazku veřejné služby (MD ČR a VÚSC)

- ponechání sjednaných kompenzací za závazky veřejné služby v plné výši

V případě souhlasu u regionální dopravy je potřebná koordinace MD ČR s Asociací krajů, respektive jednotlivými VÚSC.

III. Ve vztahu k MD ČR, Vládě ČR a orgánům EU

- posunutí termínu pro splnění podmínek ECM minimálně o dva roky
- posunutí termínu zavedení výhradního provozu s využitím systému ETCS na určených tratích minimálně o dva roky
- posunutí harmonogramu realizace konverze závislé trakce (ze stejnosměrné na střídavou)
- zrušení plateb poplatku na obnovitelné zdroje energie pro zbytek roku 2020 (el. trakce)
- do připravované koncepce veřejné dopravy na roky 2023–2028 (MD ČR – září 2020) zapracovat povinnost koordinovaného (jednotného) postupu objednatelů dopravy v závazku veřejné služby při případné redukci osobní železniční dopravy v době nouzového stavu
- pokračování možnosti čerpání prostředků z OPD

Komentář k bodům I. – III.:

- Dochází k zásadnímu výpadku tržeb z mezinárodní přepravy osob v řádu stovek milionů Kč z důvodu uzavření hranic. Návrat k normálnímu stavu lze očekávat nejdříve na konci roku 2020.
- Vlivem opatření přijatých v souvislosti s nouzovým stavem došlo k radikálnímu poklesu tržeb z jízdného (aktuálně např. u ČD cca o 85 % oproti předchozímu stavu) ve vnitrostátní přepravě osob a následně k redukci vlakové dopravy. Především vlivem vzájemně téměř nekoordinovaného postupu ze strany jednotlivých objednatelů závazkové dopravy však nemohlo dojít u dopravců k zavedení odpovídajících kroků snižujících náklady. Návrat k normálu bude postupný, v řádu měsíců. Takto vzniklé ztráty na tržbách z jízdného lze u závazkových dopravců opět vyčíslit v řádu stovek milionů korun měsíčně.
- Vlivem dopadů epidemie a přijatých opatření došlo postupně ke značnému poklesu poptávky po přepravě zboží a zásadnímu výpadku tržeb (aktuálně např. u ČD Cargo snížení cca o 30 % oproti plánovanému objemu). Negativně se rovněž projevuje skutečnost, že dochází z důvodu rychlého propadu poptávky po přepravě zboží k vypravování „kratších“ vlaků, což logicky snížilo ekonomickou efektivnost přeprav oproti předchozímu stavu. Návrat ke stavu před epidemií lze opět očekávat minimálně v řádu měsíců.
- Dosud realizovaná opatření ze strany Správy železnic spočívající zejména v odkladu splatnosti poplatků za použití dopravní cesty jsou sice nepochybně účinným opatřením napomáhajícím udržení aktuální platební schopnosti dopravců, nicméně sama o sobě ještě nijak neřeší samotný problém, čím mají dopravci nahradit výrazný propad v tržbách, který se v součtu bude pohybovat v řádu miliard korun, při nemožnosti dostatečně pružně v odpovídajícím rozsahu snižovat náklady.
- Požadavek na zrušení platby poplatku na obnovitelné zdroje energie považujeme u železniční dopravy provozované v elektrické trakci za legitimní již dlouhodobě, nicméně v současné situaci by významně pomohlo i přechodné zrušení povinnosti této platby. Také s ohledem na aktuální výrazné snížením cen paliv využívaných v konkurenční výrazně méně ekologické silniční nákladní dopravě je tento požadavek zcela zřejmý na místě.

Závěrem bychom chtěli zdůraznit, že výše navrhovaná opatření rozhodně nepředstavují požadavek na plné přenesení negativních ekonomických následků epidemie COVID-19 ze železnice na jiné subjekty, což by za současných okolností negativního dopadu epidemie prakticky do celého hospodářství samozřejmě nebyl korektní požadavek. Svým rozsahem jsou navrhovaná opatření spíše jen nutnou pomocí pro alespoň částečné zmírnění silně devastačních dopadů do ekonomické situace železničních dopravců, které epidemie a rozhodnutí orgánů veřejné moci činěné v rámci úsilí o její potlačení s sebou přinesly.

Předem děkujeme za odpovědné uvážení našich návrhů.

S pozdravem

Mgr. Martin Malý, v. r.
předseda OSŽ

Vladislav Vokoun, v. r.
1. místopředseda OSŽ

Na vědomí:

Vážený pan
Ing. Andrej Babiš
předseda vlády ČR

Vážený pan
Bc. Jiří Svoboda, MBA
generální ředitel SŽ

Vážený pan
Bc. Václav Nebeský
předseda představenstva ČD

Vážený pan
Ivan Bednárik, MBA
předseda představenstva ČD Cargo

Vážený pan
Ing. Oldřich Sládek
výkonný ředitel ŽESNAD.CZ

Vážený pan
Ing. Jaroslav Hanák
prezident Svazu průmyslu a dopravy ČR